

КОЛОДРУБСЬКИЙ Назар, здобувач вищої освіти V курсу ОС «Магістр» спеціальності «Ветеринарна медицина»
 Науковий керівник – **ПРОСЯНИЙ Сергій**, канд. с.-г. наук, доцент
 Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
 м. Кам'янець-Подільський, Україна

ГЕМАТОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ У СВИНЕЙ ЗА ЕЗОФАГОСТОМОЗНОЇ ІНВАЗІЇ

Відомо, що патогенність езофагостом може змінюватися залежно від стадії розвитку їх і ступеня інвазії. Характерно, що личинки більш патогенні, ніж дорослі паразити. Виходячи із особливостей біології паразиту, розрізняють дві фази у розвитку езофагостом; міграційну (гостру), викликану мігруючими личинками в товщі стінки товстих кишок, та кишкову – період паразитування статевозрілих гельмінтів у кишечнику [1, 2, 3].

З метою виявлення патологічного впливу езофагостом на організм свиней нами були досліджені деякі гематологічні показники крові 5-6-місячних поросят спонтанно заражених збудником (табл. 1).

Еритроцити і лейкоцити визначали в камері Горяєва за загальноприйнятою методикою. Гемоглобін визначали гематиновим методом за Салі. ШОЕ – за Панченковим.

Таблиця 1

Морфологічні показники крові підсвинків хворих на езофагостомоз (гостра форма) ($M \pm m$, $n = 15$)

Показники	Групи тварин	
	Контрольна	Дослідна
Гемоглобін, г/л	104±1,98	83±1,32***
Еритроцити, Т/л	6,9±0,14	3,9±0,23**
ШОЕ, мм/год	6,2±0,16	10,2±0,27**
Лейкоцити, Г/л	13,9±1,52	18,2±1,40*

* $p < 0,1$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$

Гематологічні показники досліджували в гострій клінічній фазі езофагостомозної інвазії.

Дослідження вмісту гемоглобіну у крові при езофагостомозній інвазії показали, що вміст його у контрольній групі тварин на період досліду був в межах фізіологічної норми. Проте у тварин, що перебували в клінічній гострій фазі езофагостомозу цей показник вірогідно знижувався в 1,25 рази і становив 83 г/л.

Аналогічну закономірність ми виявили щодо вмісту еритроцитів у крові. Їх рівень при езофагостомозі різко знижувався у порівнянні зі

здоровими тваринами з 6,9 до 3,9 Т/л. Ця різниця була високо вірогідною ($p < 0,01$).

Очевидно зменшення кількості гемоглобіну та еритроцитів у хворих на езофагостомоз тварин можна пояснити трофічною дією езофагостом (вони є гематофагами), а також впливом токсичних продуктів, які утворюються як результат порушення функцій травлення, запальних процесів у товстому відділі кишечника і токсичною дією продуктів життєдіяльності гельмінтів. Практично в усіх випадках клінічного езофагостомозу ми виявляли вищезгадану тенденцію.

Також, в крові інвазованих поросят підвищувалася ШОЕ порівняно з контролем в 1,65 рази. Ці зміни є вірогідними і вказують на зміну під впливом збудника фізико-хімічних властивостей крові.

Проведеними нами дослідженнями встановлено, що кількість лейкоцитів у крові піддослідних поросят вірогідно змінювалася. Так, до зараження, у тварин контрольної групи кількість лейкоцитів знаходилась у межах норми 13,9 Г/л, що відповідає середнім показникам для цього виду і віку тварин. Проте, у хворих на езофагостомоз тварин кількість лейкоцитів статистично вірогідно зростала і становила 18,2 Г/л. Тоб то у хворих тварин ми спостерігали помірний лейкоцитоз, що може свідчити про сенсibiliзацію організму та активну реакцію лімфоїдних органів на інвазію. Лейкоцитарну реакцію у даному випадку можна розглядати, як наслідок впливу на лейкобластичну систему продуктів виділення паразитів і продуктів розпаду травмованих тканин, а також, як наслідок антигенного впливу езофагостом на організм свиней. Запальна реакція організму теж обумовлює лейкоцитоз.

Виявлені порушення гематологічних параметрів крові, з одного боку свідчать про значний патогенний вплив езофагостом на організм хворої тварини, а з іншого – на активну його перебудову (лейкоцитоз) з метою протидії паразиту.

Література

1. Дахно І. С., Дахно Ю. І. Екологічна гельмінтологія. Суми : Козацький вал, 2010. 220 с.
2. Євстаф'єва В. О. Динаміка морфологічних показників крові при асоціативних паразитарних захворюваннях свиней. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2008. № 2. С. 146–149.
3. Фещенко Д. В. Нематодози свиней (епізоотологія, патогенез та заходи боротьби): автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата ветеринарних наук : 16.00.11. Київ, 2010. 22 с